

Evaluering af Naturens Rigsdag d. 9. til 11. juni 2015.

Som led i udvikling af dialogkulturen i Ringkøbing-Skjern Kommune, blev der i juni 2015 afholdt 28 dialogmøder kaldet Naturens Rigsdag (herefter NR). Her var byrådspolitikere Rigsformænd for en aften og havde her muligheden for at møde borgerne i deres lokalområde, og gå i dialog om byrådets vision Naturens Rige i en lokal og kommunal kontekst.

Nærværende notat indeholder en evaluering af NR baseret på tilbagemeldinger fra byrådspolitikere, gæster på NR, administrative medarbejdere og eksterne konsulenter. Derudover bliver konceptet som dialogværktøj evalueret. Indledningsvis gives en kort beskrivelse af konceptet bag NR, efterfuldt af en opsummering på de tilbagemeldinger vi har fået fra de førnævnte aktører. Afslutningsvis er der enkelte refleksioner vedrørende konceptets anvendelse fremadrettet.

1. Kort om Naturens Rigsdag og det underliggende koncept

Aftenens forløb blev indledt med rigsformandens præsentation af Naturens Rige, og hovedfilmen blev vist. Herefter blev Naturens Rige sat ind i en lokal kontekst igennem to til fire lokale ambassadørers fortolkning af Naturens Rige ind i en personlig eller lokal kontekst. Efter en kop kaffe var der rundbordsdialog med udgangspunkt i de fire Naturens Rige-dokumentarer. Ud fra fire åbne spørgsmål kom borgerne rundt omkring visionen – særligt med fokus på sammenhængskraften og den gode historie¹.

Særligt ved konceptet er, at byrådspolitikerne er vært for et arrangement og skal agere som repræsentant for byrådet. Politikerne skal ud til borgerne for at lytte frem for at tale. Fokus er på dialog frem for diskussion, hvor politiske budskaber skubbes i baggrunden til fordel for en ærlig, konstruktiv og anerkendende dialog mellem politikere og borgere. Det er dialogen der er i fokus frem for et konkret, håndgribeligt udbytte – det er ikke en workshop, hvor konkrete idéer/tanker indsamles til videre bearbejdning i kommunen.

Projektets karakter er med til at udvikle politikernes såvel som administrationens kompetencer til at facilitere en god og konstruktiv dialog mellem borgere og kommunen, og derigennem fremme nærdemokratiet.

2. Evaluering af Naturens Rigsdag

Naturens Rigsdag blev afviklet 28 steder i kommunen, med 24 forskellige byrådspolitikere. Der var i alt 657 borgere, der deltog i Naturens Rigsdag, hvilket giver et gennemsnit på 23-24 gæster pr. NR-arrangement.

Generel tilfredshed

Byrådspolitikernes tilbagemeldingerne indikerer en generel stor tilfredshed med NR. Her har alle politikere, der har besvaret (22), tilkendegivet, at de gerne vil deltage i et lignende arrangement. Politikerne er blevet spurgt til deres generelle tilfredshed med NR og her svarer 50 % "meget tilfreds", mens 45 % svarer "tilfreds", hvilket indikerer en stor tilfredshed blandt politikerne.

Gæsternes tilbagemeldinger er ligeledes meget positive. I en loyalitetsmåling af gæsterne på NR giver 60 % til kende, at projektet har været rigtig godt, og at de vil anbefale lignende arrangementer til venner og familier. Kun 23 % har tilkendegivet at de ikke nødvendigvis vil anbefale lignende arrangementer.

Vurdering af de tre overordnede formål

¹ Bilag 1 beskriver projektet formål, form og indhold.

Naturens Rige er for de deltagende borgere blevet en kendt og konkret vision for lokalområdet. Rigsformændenes egen fortælling og fortolkning af Naturens Rige og ikke mindst de lokale ambassadørers oplæg var et godt udgangspunkt for en dialog om kommunen og lokalområdet i forhold til Naturens Rige. Filmen [#pladspladsplads](#) og de fire dokumentarer var ligeledes et godt springbræt til at konkretisere visionens indhold.

Brugen af lokale ambassadører til at sætte visionen ind i en lokal kontekst har været et rigtig godt element til at gøre visionen lokalt forankret. De lokale ambassadører var generelt en vigtig forudsætning for at gennemføre dialogmøderne, da de muliggjorde en god dialog om abstrakte emner i et lokalt perspektiv. Hvervning af lokale ambassadører og den løbende kommunikation med dem, har været en væsentlig del af tidsforbruget i projektet. Så vidt det er muligt fortsat at kunne identificere og hverve lokale aktører, er det projektteamets anbefaling, at disse inddrages ved lignende projekter.

Flere borgere tilkendegiver, at de på baggrund af NR har set nye muligheder for udvikling af deres lokalområder, mens flere ligeledes er blevet motiveret til i højere grad at engagere sig lokalt. Det indikerer, at NR har været med til at rekruttere borgere til *De Aktives Klub*.

Hvorvidt NR har bidraget til en bedre *sammenhængskraft* i kommunen, kan ikke umiddelbart vurderes i nærværende evaluering. Der er dog eksempler på, at NR har bidraget til en bedre sammenhængskraft i kommunen. De 28 områder var baseret ud på kommunens valgområder – og her skelnes ikke til gamle sogneskel eller tidligere kommunegrænser. Det bevirkede at nogle af NR-arrangementerne var sammensat af to-tre sogne, hvilket fx var tilfældet i Ølstrup og Hover. Her blev der flere gange givet udtryk for en ny forståelse for nabosognet, hvor man så muligheder i samarbejder om fx idrætsfaciliteter og lign. Dette indikerer, at NR om ikke andet, har knyttet nye relationer og øget forståelse – og har bidraget til en nedbrydning af tidligere sogneskel og dermed forbedret sammenhængskraften.

Dialogen

På NR har der været livlig dialog, hvor idéer udveksle og videreudvikles. I de mindre bysamfund, har dialogen om Naturens Rige og de muligheder der ligger heri, generelt taget udgangspunkt i den lokale kontekst, mens udgangspunktet i de større bysamfund har taget sit udgangspunkt i en kommunal/regional kontekst. På trods af et relativt abstrakt emne, som kommunens vision, så synes der at være en god og konstruktiv dialog på NR, hvilket indikerer, at denne type af dialogmøder er passende for drøftelser og dialog med borgerne om åbne og abstrakte emner.

Borgernes møde med politikerne

Den gode dialog på de 28 NR-arrangementer viser, at politikerne er gode facilitatorer af en dialog med borgeren. Fra gæsterne har der været en meget positiv tilbagemelding på mødet med politikerne – og særligt at rigsformanden ikke var bosiddende i lokalområdet. Flere borgere har givet udtryk for, at de følte sig set og anerkendt af byrådet. At det ikke er en lokal byrådspolitiker, som faciliterer en dialog, kan bevirke, at vedkommende i højere grad repræsenterer et samlet byråd, og ikke politikerens selv.

Samarbejdet mellem administration og politikere

Vi har fået gode tilbagemeldinger på samarbejdet mellem rigsformænd og de administrative medarbejdere. Mange medarbejdere fandt opgaven spændende og motiverende, mens alle har tilkendegivet, at man ønsker at deltage i et lignende projekt en anden gang. Flere politikere roser medarbejdernes professionalisme og engagement, men medarbejderne har haft stor glæde af at arbejde tæt sammen med en eller flere byrådspolitikere. Grundet projektets nye karakter, var estimeringen af arbejdsomfanget for lav, hvorfor opgavens omfang overraskede både projektteamet, de administrative medarbejdere og enkelte politikere.

Promovering af NR

Promoveringen af NR har ikke været tilstrækkeligt, og vi er desværre ikke kommet ud til alle borgere med budskabet. Dette kan også ses på antallet af fremmødte (657), som er et mindre antal end projektteamet forventede. Det er projektteamets klare opfattelse, understøttet af de forskellige aktørers tilbagemeldinger, at promoveringen af NR ikke har været tilfredsstillende.

Udfordringerne med promoveringen falder umiddelbart i to områder; 1) Navngivning og forudgående information og 2) lokale og kommunale invitationer:

- 1) Navngivningen af arrangementet "Naturens Rigsdag" har ikke fanget borgernes opmærksomhed. Ordet "Rigsdag" har ikke været tilstrækkelig spændende, udfordrende eller forståelig for borgeren. Derudover var plakaten ikke tilstrækkelig informativ, hvor formålet og udbyttet ikke fremgik klart og tydeligt. Fremadrettet bør der ved lignede arrangementer bruges enkle og utvetydige begreber og beskrivelser.
- 2) Derudover har ophængningen af lokale invitationer ikke alle steder været helt vellykket. Nogle steder er plakaterne ikke kommet op på synlige steder, mens andre plakater ikke er kommet op i tide. Grundene hertil skyldes blandt andet en lang kommunikationsvej fra projektgruppen til ambassadørerne, manglende informationer til fx ambassadører og løbende ændringer, samt at ikke alle ambassadører var klar over opgavens omfang. Den kommunale invitation er foregået i de større aviser og ugeblade samt de sociale medier, hvilket ikke har været tilstrækkeligt for at få borgernes opmærksomhed. Der har dog været en flot pressedækning op til såvel som under afviklingen af NR. Fremadrettet skal der tænkes mere differentieret i forhold til promovering i henholdsvis små og større lokalsamfund. Derudover kan der være forskellige intentioner/motivation for deltagelse i sådanne arrangementer, hvorfor budskaberne skal tilrettes herefter.

Økonomi

Projektet regnskab bliver samlet 216.000 kr.², hvor hovedparten er gået til eksterne konsulenttydelser. 60.000 kr. er brugt på mødelokaler, forplejning og teknik til afvikling af de 28 NR-arrangementer. 23.000 kr. er brugt på annoncering i ugeblade og lokalaviser, mens 24.000 kr. er brugt på udvikling, indkøb og trykning af materialer. 8700 kr. er brugt på gave til ambassadørerne. Derudover er der brugt ca. 0,7 årsværk samlet for projektteamet og de administrative medarbejdere.

Hvad kom der ud af Naturens Rigsdag?

Konceptet var i sin karakter ikke tiltænkt at indsamle idéer og forslag til, hvad kommunen skal foretage sig. Det betyder også, at det ikke kommer konkrete initiativer ud af projektet igangsat egenhændigt af administrationen. Projektets output er 28 plakater, som hver især sætter en overskrift og en opsummering af de 28 forskellige NR-arrangementer³.

Det overordnede formål er at facilitere og udvikle dialogen med og blandt borgerne. Med denne type af dialogmøder vil borgerne få mulighed for at mødes og blive inspireret, motiveret og engageret i lokalsamfundet og kommunen som helhed. Hvorvidt NR har haft en indflydelse herpå kan ikke måles på kort sigt. Baseret på tilbagemeldingerne giver det indikationer om, at konceptet er egnet til at samle lokalområdets borgere til at diskutere abstrakte emner. Derigennem give motivation og engagement til at deltage aktivt i lokalsamfundet.

3. Refleksion over NR og typen af dialogmøde

² Beløbene er opgjort eksklusiv moms.

³ De 28 plakater findes på vores hjemmeside under dette link: <http://www.rksk.dk/om-kommunen/projektsider/naturens-rigsdag>

Formen for dialogmøder mellem borgere og politikere, som NR er baseret på, synes at have flere fordele. Umiddelbart synes der at være to primære formål, hvor denne type af dialogmøder vil være gavnlig.

Dialogmøde som implementeringsredskab

I nærværende projekt blev dialogmødet brugt som et *implementeringsredskab*, hvor udbredelsen og kendskabet til Byrådets vision skulle ud til borgerne – og ind i deres referenceramme. Det tyder på, at dialogmøder med en rammesætning af mødets tema og en række åbne spørgsmål, var et godt redskab til at skabe engagement og motivation til at gøre byrådets vision lokalt forankret. Det er projektteamets vurdering at denne type af dialogmøder, vil være en godt implementeringsredskab for større og komplekse udviklingsinitiativer, hvor borgernes opbakning er afgørende for initiativets succes.

Dialogmøde til kognitive eller kulturelle ændringer blandt borgerne.

Typen af dialogmøder anvendt i NR kan også bruges, hvor byrådet ønsker at påvirke en kultur blandt borgerne eller ændre en opfattelse af tingenes tilstand. Det kunne fx være en dialog om udfordringer med byernes udvikling og mulige afvikling, en dialog om bosætning og branding eller en dialog om samskabelsen mellem borgere og det offentlige igennem "det nye borgersyn". Møder, hvor man ønsker, at gå ind og påvirke borgerne til at tage stilling eller udfordre det eksisterende. Kernen i denne type af dialog er, at byrådet vil skabe kognitive eller kulturelle ændringer blandt borgerne gennem en åben dialog mellem borgerne og politikerne og ikke mindst borgerne imellem.

Konceptet for dialogmødet blev i forbindelse med NR, anvendt i en meget bred forstand med mange lokale arrangementer og mange involverede politikere, medarbejdere og borgere. Projektteamet vurderer, at konceptet også kan anvendes i en smal udgave med mindre forberedelse af materialer, begrænset antal involverede, m.v. Man kunne forestille sig et enkeltstående lokalt arrangement, i områder med specifikke udfordringer, hvor borgere og byrådet/administrationen ønsker at indgå et samarbejde herom, fx bedre samarbejde og udnyttelse af kompetencer og faciliteter mellem nærtliggende sogne. Det kunne ligeledes være fem-syv større arrangementer med en stor forsamling af borgere, hvor byrådspolitikerne repræsenterer byrådet i mindre grupper på tværs af partiskel.

Uanfægtet formen for dialogmøderne, så er det projektteamets anbefaling, at byrådspolitikerne fortsat prioriterer at møde borgerne i en åben og konstruktiv dialog og derigennem videreudvikle dialogkulturen i kommunen.